

**ปัญหาความรับผิดในการปลอมวัตถุมงคลในประเทศไทยพิเคราะห์
และเปรียบเทียบตาม กฎหมายอาญา และกฎหมายลิขสิทธิ์**
**The Problem of Liability for Fake Sacred Objects in Thailand Scrutinize
and Compare According to Criminal Law and Copyright Law**

ณัฐภณ อ้นชัน¹ เจษฎา ไชยตา¹

Natthaphon Anchan¹ Jadesada Chaiyata¹

Corresponding author's E-mail: saknuntapon@gmail.com, Jassada.chaiyata@npu.ac.th

(Received: February 3, 2020; Revised: March 19, 2020; Accepted: April 16, 2020)

บทคัดย่อ

วิจัยปัญหาความรับผิดในการปลอมวัตถุมงคลในประเทศไทยนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่มาของสภาพปัญหาในการจดทะเบียนสิทธิตาม กฎหมายลิขสิทธิ์ หลักเกณฑ์ ทฤษฎี และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดในการปลอมวัตถุมงคลเกี่ยวกับศาสนาพุทธตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 206 มาตรา 207 มาตรา 208 และศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายอาญากับกฎหมายลิขสิทธิ์ในเรื่องสิทธิของวัตถุมงคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นหลักเกี่ยวกับทรัพย์สิน เพื่อนำผลของการศึกษามาเสนอเป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอาญาให้ผู้สร้างวัตถุมงคลต้องไปจดทะเบียนสิทธิเพื่อให้ได้รับสิทธิการคุ้มครองตามกฎหมาย และให้มีบทลงโทษตามกฎหมายอาญาแก่บุคคลที่ปลอมวัตถุมงคล

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษา กฎหมายลิขสิทธิ์ ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตำรา หนังสือ บทความวิชาการกฎหมาย และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รวมทั้งประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้องมุ่งพิเคราะห์และเปรียบเทียบกฎหมายลิขสิทธิ์ และกฎหมายอาญา กรณีการปลอมหรือทำเลียนแบบวัตถุมงคลของประเทศไทยไม่มีกฎหมายใช้บังคับโดยชัดเจน เนื่องจากตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 206 มาตรา 207 และมาตรา 208 วางหลักผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ แก้ววัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการเหยียดหยามศาสนา หรือผู้ใดก่อให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในที่ประชุมศาสนิกชนเวลาประชุมกัน นมัสการหรือกระทำพิธีกรรมตามศาสนาใด ๆ โดยชอบด้วยกฎหมาย หรือผู้ใดแต่งกายหรือใช้เครื่องหมายที่แสดงว่าเป็นภิกษุสามเณร นักพรตหรือนักบวชในศาสนาใดโดยมิชอบ เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าตนเป็นบุคคลเช่นนั้น ต้องรับโทษจำคุกหรือโทษปรับ เมื่อพิเคราะห์แล้วจะเห็นได้ว่าไม่มีการกำหนดโทษเกี่ยวกับความรับผิดในการปลอมวัตถุมงคลไว้โดยตรง

ข้อเสนอแนะ เห็นควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 206 วางหลักว่า ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ แก้ววัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการเหยียดหยามศาสนา นั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงเจ็ดปีหรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์และความสำคัญของศาสนาพุทธที่คนไทยประมาณ 95% ของประชากร 69.04 ล้านคนนับถือศาสนาพุทธ จึงควรปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 206 ให้ผู้ปลอมหรือทำเลียนแบบวัตถุมงคลได้รับโทษตามกฎหมาย เพื่อเป็นการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้สืบทอดยาวนานต่อไป

¹ อาจารย์ประจำสาขานิติศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

¹ Lecturers, Law Program, Faculty of Arts and Sciences, Nakhon Phanom University

คำสำคัญ: การปลอมวัตถุมงคล ความรับผิดชอบอาญา การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

Abstract

Research on the problems of liability for counterfeiting of sacred objects in Thailand is aimed on analysis and comparison under patent law, copyright law and criminal law. The objective is to study the source of the problem in registration of the rights according to patent law, copyright law, regulation, theory and legal measures relating to liability for counterfeiting of sacred objects in Buddhism under the criminal code, Section 206, Section 207 and Section 208. This research study to the comparison of criminal law and copyright law related the rights of sacred objects under the civil and commercial code, that is the principle of property taking the results of the study to be a guideline for amendment of the criminal law by applying those who make sacred objects may have to register their rights in order to be entitled to legal protection. In addition, this research shall study the legal penalties for a person who counterfeits the sacred objects.

This research is a qualitative research studied from patent law, copyright law, criminal code and civil and commercial code including textbooks, books, academic articles of law, interviews with the experts and the people involved. This paper reviews the methodology of a method-comparison. From this study, it is found that there is no clear law applying to the case of counterfeiting of sacred objects. According to criminal code, Section 206, Section 207 and Section 208 provide that whoever does by any means to an object or a place held sacred in any religion of any group of people in a manner likely to insult such religion, or whoever cause a disturbance at any assembly of persons who believe in religion during a lawful holding of a conference, religious worship or any religious ceremony, or whoever wrongfully dresses or makes use of any symbol which represents for a Buddhist priest or novice, an ascetic or a clergyman of any religion in order to cause another person to believe that he or she is such person, these shall be liable to imprisonment or a fine. When we have considered these sections, it shall be seen that there is no penalty for direct liability in case of counterfeiting of sacred objects.

According to suggestions, it should amend criminal code in the provisions of Section 206 that whoever does by any means to an object or a place held sacred in any religion of any group of people in a manner likely to insult such religion shall be liable to imprisonment from one year to seven years or a fine of twenty thousand baht to one hundred and forty thousand baht, or both. This amendment is the benefit and importance of Buddhism, the approximately 95% of the Thai people from 69.04 million are Buddhists. Therefore, it should be and amended so that people who counterfeit or imitate sacred objects are punished according to the law in order to preserve Buddhism for a long time.

Keywords: counterfeiting of sacred objects, liability for criminal law, protection of intellectual property

ความเป็นมาของปัญหา

ศาสนาพุทธเกิดขึ้นในชมพูทวีปซึ่งในปัจจุบันเป็นดินแดนของประเทศอินเดีย ประเทศเนปาล ประเทศอัฟกานิสถาน ประเทศปากีสถาน และประเทศบังคลาเทศ แต่หลักฐานทางโบราณคดีส่วนใหญ่อยู่ที่ประเทศอินเดีย เช่น สัมเวชนียสถาน และพุทธสถานต่างๆ ศาสนาพุทธเข้าสู่ประเทศไทยหลังจากการทำสงครามครั้งที่ 3 ประมาณ พ.ศ. 235 พระเจ้าอโศกมหาราชได้ทรงส่งสมณทูตไปเผยแผ่พระพุทธศาสนายังดินแดนต่างๆ รวม 9 สายด้วยกัน ในส่วนของประเทศไทยเชื่อกันว่ามีคณะของสมณทูตซึ่งมีพระโสณเถระและพระอุตตรเถระเป็นหัวหน้าคณะเข้ามาเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรกและอาจมีคณะสมณทูตชุดอื่นๆ เข้ามาเผยแผ่พระพุทธศาสนาในกาลต่อมา จึงทำให้คนไทยโดยเฉพาะพระมหากษัตริย์ไทยยอมรับนับถือพระพุทธศาสนาสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน (ธารังศักดิ์ อายวิวัฒน์, นาย. ประวัติกรรมการศาสนา และการพระศาสนาในประเทศไทย, 2516)

เรื่องคนไทยกับพุทธศาสนาและพุทธศาสนาในประเทศไทยนั้น ได้ความตามตำนานพระพุทธรูปพระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทววงศ์วโรปการว่าคนไทยเรานั้นได้นับถือพระพุทธศาสนามาก่อนที่จะอพยพมาตั้งประเทศไทยในปัจจุบันนี้แล้ว ซึ่งเรื่องนี้พระศรีวิสุทธิโมลี (ประยูร ป.9 ปัจจุบันเป็นพระพรหมคุณาภรณ์) ได้สรุปไว้ใน คำบรรยายเรื่อง พุทธศาสนากับการศึกษาในอดีต ณ ห้องประชุมหอสมุดแห่งชาติ เมื่อเดือนสิงหาคม 2513 ว่าก่อนที่ชนชาติไทยจะได้ตั้งอาณาจักร เป็นประเทศไทยเป็นปึกแผ่นมั่นคง ซึ่งถือว่าเริ่มแต่การตั้งอาณาจักรสุโขทัยนั้น ชนชาติไทย ในภูมิภาคสุวรรณภูมิคลุมไปถึงรัฐไทยต่างๆ ในดินแดนตั้งแต่ทางตอนใต้ของประเทศจีนนั้น ได้รับนับถือพระพุทธศาสนามาแล้ว ทั้งสองนิกาย คือ ยุคแรก ได้รับนับถือพุทธศาสนานิกายมหายาน ผ่านทางประเทศจีน

สมัยพระเจ้ามังคีในต้นต้นพุทธศตวรรษที่ 7 รัชสมัยของขุนหลวงเฒ่า แห่งอาณาจักรอ้ายลาว ยุคที่สองแยกออกเป็น 2 ระยะแรก สมัยอาณาจักรศรีวิชัยรุ่งเรืองราวพุทธศักราช 1300 ระยะที่สองระยะที่ 2 ในสมัยลพบุรีเมื่อขอมเรืองอำนาจแผ่อำนาจเขตเข้ามาครอบครองประเทศไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางทั้งหมด ในราวพุทธศักราช 1550 ยุคที่สามสมัยพระเจ้าอโนรุธมหาราช หรืออโนรธามังชอล กษัตริย์พม่าแห่งอาณาจักรพุกามแผ่อำนาจเข้ามาในอาณาจักรล้านนา และล้านช้าง ราวพุทธศักราช 1600 พระเครื่องมีความเป็นมาและวิวัฒนาการอันยาวนาน (AP Cowie, 1989) ก่อนจะมาเป็นพระเครื่องนั้นได้เกิดพระพิมพ์ขึ้นมาก่อน (ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554) และได้มีเครื่องรางของขลังควบคู่มาพร้อมกัน (Paul Procter, 1978) พุทธศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยราวสมัยทวารวดีพร้อมกับความเชื่อเรื่องการสร้างพระพิมพ์ ในสมัยทวารวดีได้รับเอาคติความเชื่อของชาวอินเดีย คือ การสร้างพระพิมพ์เพื่อสืบพระศาสนาซึ่งเป็นความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเรื่องปัญจอันตรธานซึ่งปรากฏในคัมภีร์พุทธศาสนาและส่งผลให้การสร้างพระพิมพ์ในสมัยศรีวิชัยจากที่สร้างพระพิมพ์เพื่อสืบพระศาสนา (ณัฐพล อยู่รุ่งเรืองศักดิ์, 2555)

อิทธิพลด้านวัตถุได้เข้ามามีบทบาทและเจริญเติบโตควบคู่ไปกับความเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านต่างๆ ของสังคมไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลด้านวัตถุมงคลซึ่งถือเป็นวัตถุอีกประเภทหนึ่งที่มีแนวโน้มว่าจะมีความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเนื่องจาก สังคมไทยได้มีประชาชนนับถือศาสนาพุทธร้อยละ 95 ของประเทศซึ่งการนับถือศาสนาพุทธเกิดจากการนับถืออิสลาม(พระเทพเวที (ประยูร ปยุตฺโต, 2534) หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาหรือนับถือตามเวลามารดาตลอดนับถือตามความเชื่อประกอบกับ

การ ดำเนินชีวิตของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทำให้เกิดหลักประกันความแน่นอนมั่นคงในชีวิตแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ 1) หลักประกันในกฎธรรมชาติที่ตนสามารถควบคุมได้มีเหตุผล และ 2) หลักประกันเหนือธรรมชาติ หมายถึงหลักประกันที่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์สามารถทำงานได้เหนือกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ (แสง จันทร์งาม, 2534) จึงทำให้เกิดธุรกิจพระเครื่องเข้ามาอยู่ในยุคเฟื่องฟูอีกครั้งหนึ่งกล่าวคือ ราคาพระเครื่องมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ในการสร้างพระเครื่องและวัตถุมงคล (พระมหาเชิด เจริญรัมย์, 2541) มีเม็ดเงินในธุรกิจพระเครื่องและธุรกิจที่เกี่ยวข้องสูงถึงเกือบ 20,000 ล้านบาทต่อปี

ปัญหาเกี่ยวกับผู้มีสิทธิ์หรือผู้ที่สามารถสร้างวัตถุมงคลได้นั้น เนื่องจาก ในปัจจุบันมีการสร้างวัตถุมงคลขึ้นมาเป็นจำนวนมากทั้งจากวัดเป็นผู้ริเริ่มในการสร้างและปลุกเสกจากพระเกจิอาจารย์ของวัดเองแล้วจึงนำออกให้ประชาชนเช่าบูชากันเองหรือเป็นกรณีที่มีหน่วยงานบริษัทห้างร้านต่างๆ สร้างวัตถุมงคลขึ้นมาแล้วมาติดต่อกับทางวัดเพื่อขอให้พระสงฆ์หรือ พระเกจิอาจารย์ทำพิธีปลุกเสกให้หรือแม้กระทั่งเข้ามาเป็นนายทุนให้กับวัดในการจัดสร้างวัตถุมงคลแล้วนำออกให้ประชาชนเช่าบูชา รวมถึงกรณีที่บุคคลอื่นที่ไม่ใช่วัดทำการจัดสร้างวัตถุมงคลนั้นแล้วนำออกให้ประชาชนเช่าบูชาโดยไม่มีการปลุกเสก เป็นต้น จึงทำให้เกิดปัญหาว่าวัตถุมงคลปลอมหรือทำเลียนแบบเป็นจำนวนมาก ไม่มีคุณภาพ รวมทั้งทำให้เกิดความสับสนแก่ผู้บริโภคในการเช่าบูชาวัตถุมงคลดังกล่าว

ดังนั้น ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันได้มีการสร้างวัตถุมงคลปลอมหรือทำเลียนแบบขึ้นมาเป็นจำนวนมาก เพื่อให้คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธรวมทั้งชาวต่างชาติที่นิยมสะสมวัตถุมงคลเช่าบูชาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จึงสร้างความเสียหายให้แก่ผู้เช่าบูชาวัตถุมงคลผู้ที่อยากครอบครองหรือสะสมวัตถุมงคลนั้น

รวมทั้งทำให้ผู้ที่จัดสร้างได้รับความเสียหาย บางกรณีมีการฟ้องร้อง การแจ้งความดำเนินคดี แต่ปัญหาดังกล่าวไม่ทำให้ผู้ที่ขายวัตถุมงคลปลอมหรือผู้ทำปลอมหรือทำเลียนแบบ วัตถุมงคล เกรงกลัวในการกระทำความผิดดังกล่าว เพราะในการใช้บังคับกฎหมายอาญา มาตรา 206 มาตรา 207 มาตรา 208 ของไทย มิได้มีการกำหนดโทษให้บุคคลที่ปลอมหรือทำเลียนแบบวัตถุมงคลมีความผิด อีกทั้งทำให้ผู้ปลอมหรือทำเลียนแบบวัตถุมงคลไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาที่มาของสภาพปัญหา เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปลอมและการเช่าบูชาวัตถุมงคลของไทย
2. เพื่อศึกษาหลักกฎหมายตามประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์และมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนสิทธิ ลิขสิทธิ์ของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาในการเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายประเทศไทยเกี่ยวกับเรื่องการได้กรรมสิทธิ์หรือการใช้สิทธิในการสร้างวัตถุมงคลและความรับผิดชอบในการปลอมวัตถุมงคล
4. เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 206 ซึ่งวางหลักว่าผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใดๆ แก่วัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการเหยียดหยามศาสนานั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษากลุ่มประชากรตัวอย่างตามหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ (Village, Sub-district, District) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือภาคกลางที่ได้รับผลกระทบและความเสียหายที่เกิดจากการปลอมวัตถุมงคลเพื่อได้รับ

ความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายอาญา กฎหมาย
สิทธิบัตร กฎหมายลิขสิทธิ์

2. สัมภาษณ์ ประชาชนผู้นับถือศาสนาพุทธ
เจ้าของแผงพระภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง
เพื่อศึกษาในการเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับ
กฎหมายอาญา กฎหมายสิทธิบัตร กฎหมายลิขสิทธิ์
เรื่องการได้กรรมสิทธิ์ สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ในการสร้างวัตถุ
มงคล

3. รวบรวมข้อมูลจากการสำรวจ (Survey)
สัมภาษณ์ (Interview) เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ
(Qualitative research) ด้วยการวิจัยเอกสาร
(Documentary research) และศึกษาทฤษฎีตาม
หนังสือ หลักกฎหมายตามประมวลกฎหมาย ตำรา
เอกสารต่างๆ Google ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลของการ
สำรวจมาเปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา 206 ซึ่งมีได้วางหลักการปลอมวัตถุมงคลเพื่อให้
ผู้ที่ปลอมวัตถุมงคลได้รับโทษตามกฎหมาย

4. นำผลจากการสัมภาษณ์ ประชาชนผู้นับถือ
ศาสนาพุทธ เจ้าของแผงพระภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ภาคกลาง เพื่อศึกษาในการเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ที่
เกี่ยวกับกฎหมายอาญา กฎหมายลิขสิทธิ์ เรื่องการได้
กรรมสิทธิ์ ลิขสิทธิ์ในการสร้างวัตถุมงคลซึ่งจะทำให้เกิด
ความเป็นธรรมและการคุ้มครองสิทธิแก่ผู้สร้างวัตถุ
มงคลและผู้ที่เช่าบูชาในทางกฎหมายต่อไป

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลในการสำรวจและสัมภาษณ์
ประชาชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาค
กลาง

ในการศึกษครั้งนี้ประชาชนในเขตพื้นที่ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง พบว่าประชาชน
ผู้นับถือศาสนาพุทธ เจ้าของแผงพระรวมทั้งผู้เช่าหา
บูชาพระเครื่องได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก

เนื่องจาก มีการปลอมแปลงวัตถุมงคลกันสูงมากและ
มีการโฆษณาในทางพุทธพาณิชย์บางกรณีมีการ
ฟ้องร้องต่อศาล(สุรียันจันทรา, 2547) ซึ่งเป็นคดี
หมายเลขคำที่ อ.2984/2545 คดีหมายเลขแดงที่
อ.979/2547 ศาลอาญา รัชดา อ่านคำพิพากษาคดีที่
พนักงานอัยการอาญา 9 เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง นาย ก
เจ้าของนิตยสารพระเครื่องโพธิ์เพชร เป็นจำเลยใน
ความผิดฐานฉ้อโกงประชาชน โดยโจทก์ฟ้องสรุปว่า
เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2549 จำเลยได้ หลอกหลวง
ประชาชนทั่วไป ด้วยการโฆษณาแสดงข้อความอันเป็น
เท็จและปกปิดข้อความจริง โดยจำเลยจัดให้มีการเช่า
ซื้อวัตถุมงคลพระเครื่องพระบูชา พร้อมออกไป
รับประกันว่า พระแท้ทุกองค์ เป็นเหตุให้ผู้เสียหายราย
หนึ่งหลงเชื่อ และจ่ายเงินเช่าซื้อพระเครื่องวัตถุมงคล
มูลค่าทั้งสิ้นกว่า 2,000,000 บาท โดยศาลพิเคราะห์
แล้ว เห็นว่า จำเลยให้การรับสารภาพ ในระหว่างการ
พิจารณาคดี จำเลย ได้เช่าซื้อพระเครื่องและวัตถุมงคล
ทั้งหมดคืนจากผู้เสียหาย เป็นจำนวนเงินกว่า
2,000,000 บาท ศาลพิพากษาว่า จำเลย มีความผิด
ฐานฉ้อโกง โดยลงโทษจำคุก 2 ปี ปรับ 10,000 บาท
จำเลย ให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณา
คดี ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุกจำเลย 1 ปี ปรับ 5,000
บาท เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า อาชีพซื้อหรือขาย
พระเครื่อง มิได้มีข้อกำหนดทางกฎหมายอย่างชัดเจน
ให้ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ไม่ต้องขึ้นทะเบียน
ผู้ประกอบการและมีได้บังคับให้ขึ้นทะเบียนกับองค์กร
ใดหรือมีองค์กรใดเข้ามาควบคุมและไม่มีโทษในการ
ปลอมพระหรือขายพระเครื่องปลอม

2. ความหมายที่เกี่ยวข้องของวัตถุมงคล

การศึกษาในการปลอมวัตถุมงคลและการได้
กรรมสิทธิ์ ลิขสิทธิ์สำหรับผู้สร้างวัตถุมงคลขึ้น ผู้วิจัย
ได้รวบรวมเอกสาร ทฤษฎีและวิจัยที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

2.1 เอกสารหนังสือทางราชการออกให้
เกี่ยวกับกรรมสิทธิ์

2.2 พระราชบัญญัติสิทธิบัตร

2.3 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

2.4 แนวคิดทฤษฎีการจดทะเบียนลิขสิทธิ์

2.5 ประมวลกฎหมายอาญา

2.6 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

วัดมุงคล หมายถึง เครื่องรางของขลังที่เชื่อว่า
จะนำความสุขความเจริญเป็นต้นมาให้ หรือป้องกัน
ภัยอันตรายต่างๆ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน,
2554) วัดมุงคล เป็นเรื่องของความเชื่อและศรัทธาใน
สิ่งของที่สร้างขึ้นมีความสัมพันธ์ทางด้านศาสนา ตาม
สมัยนิยมตั้งแต่โบราณกาลมีหลักฐานเป็นวัดมุงคลที่
สร้างขึ้นมีอายุเก่าแก่เกือบ 2,000 ปี วัดมุงคลจะมี
มากมายในสังคมไทย เช่น พระเครื่อง, พระกริ่ง, พระ
กริ่งปวเรศ, ปลัดขิก, ผ้ายันต์, ตะกรุด, มีดหมอ, องค์
เทพที่เป็นทางศาสนาอื่นๆ เช่น พระพรหม, พระตรีมูรติ,
พระราหู

3. ประเภทวัดมุงคล

วัดมุงคล ในศาสนาพุทธ หรือเรียกกัน
โดยทั่วไปว่า พระเครื่องราง หรือ พระเครื่อง คือรูปสมมุติ
ของพระพุทธเจ้าที่มีขนาดเล็ก สร้างเพื่อเป็นที่ระลึกถึง
พระพุทธเจ้า และเพื่อสืบทอดพระศาสนา พระเครื่อง
อาจจะรวมถึงรูปสมมุติของพระโพธิสัตว์, พระอริยสงฆ์
และเทพเจ้าที่มีขนาดเล็กด้วย วัดมุงคล ทางพุทธ
ศาสนานั้นประกอบด้วย 2 ประเภท

3.1 วัดมุงคล ภายนอก เช่น วัดที่สร้างมา
จากดิน โลหะ ฯลฯ

3.2 วัดมุงคล ภายใน หรือที่เรียกว่า มงคล
ชีวิต คือคำแนะนำในการดำเนินชีวิตเพื่อความสุขและ
ความเจริญก้าวหน้าของชีวิต ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้
38 ข้อ ในมหาเมฆคลสูตรหรือเรียกว่า มงคล 38 ประการ
(พุทธวจน-เสียงราย มงคลชีวิต 38 ประการ, 2559)

ปัจจุบันจึงมองว่าเป็นความเจริญรุ่งเรืองของ
พระพุทธศาสนาและมีความเชื่อความศรัทธา (ศศิวิมล
สิทธิโชค, 2557) ของวัดมุงคล ในศาสนาพุทธ หรือ
เรียกกันโดยทั่วไปว่า “พระเครื่อง” กับ “พระพิมพ์” คือรูป
สมมุติของพระพุทธเจ้าที่มีขนาดเล็ก สร้างเพื่อเป็นที่
ระลึกถึงพระพุทธเจ้าและเพื่อสืบทอดพระศาสนาให้
ยาวนานต่อไป

4. เปรียบเทียบประมวลกฎหมายอาญา และการวิเคราะห์วัดมุงคลประเภทพระเครื่องกับ การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาและการ ละเมิดลิขสิทธิ์

จำเลยขณะเป็นพระภิกษุ ได้ร่วมประเวณีกับ
หญิงในกุฏิของจำเลยบนเขาวัง จ.เพชรบุรี มีภิกษุพระ
ใกล้เคียงหลายหลัง มีพระพุทธรูปพระฉายบนเขาวัง
เป็นสถานที่ที่ประชาชนเคารพนับถือนั้นเห็นได้ว่าเป็น
การไม่สมควรอย่างยิ่ง แต่จะถือว่าเป็นการเหยียดหยาม
ศาสนาตามความในมาตรา 206 ยังไม่ถนัด (คำ
พิพากษาศาลฎีกาที่ 736/2505 ประชุมใหญ่ ครั้งที่
16/2505)

คืนเกิดเหตุมีการชุมนุมกันกระทำพิธีสวดมนต์
ทำบุญฉลองกระดูกผู้ตายตามพุทธศาสนาบนหอสวด
มนต์ จำเลยขึ้นมาส่งเสียงเอะอะอื้อฉาวซ้ำยังกล่าวว่า
พระนี่ยุ่งจริง พระไม่มีความหมายแล้วจำเลยนั่งลงใช้มือ
ตบกระดาน 7-8 ครั้ง และชักปืนพกออกจากเอวมาถือไว้
หันปากกระบอกปืนมาทางพระ แล้วปืนตกลงยังพื้นหอ
สวดมนต์ การกระทำของจำเลยดังกล่าว ถึงแม้ผู้ไป
ชุมนุมกันจะไม่มีปฏิริยาว่าขึ้นขึ้นก็ตาม ก็ยังถือได้ว่า
เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 207
(คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1100/2516)

ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505
มาตรา 29 ที่ใช้บังคับอยู่ ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2534
นั้น การสละสมณเพศเพราะถูกจับในข้อหาคดีอาญา
แยกได้เป็น 3 กรณี คือ 1) เมื่อพนักงานสอบสวนหรือ

พนักงานอัยการไม่เห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราว และเจ้าอาวาสไม่ยอมรับตัวไว้ควบคุม พนักงานสอบสวนดำเนินการให้สละสมณเพศได้ 2) พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการเห็นว่าไม่ควรปล่อยชั่วคราวและไม่ควรมอบตัว ให้เจ้าอาวาสรับตัวไปควบคุม ก็ดำเนินการให้สละสมณเพศได้ และ 3) พระภิกษุรูปนั้นไม่ได้สังกัดอยู่ในวัดใดวัดหนึ่งหรือเป็นพระจรจัด ก็ดำเนินการให้สละสมณเพศได้

เมื่อวันที่ 25 มิ.ย. 2534 ร้อยตำรวจโท ส. นำจำเลยไปมอบให้พนักงานสอบสวน โดยมี ก. แจ้งว่าจำเลยแต่งกายเป็นพระภิกษุโดยมิชอบและยุ่งเกี่ยวกับพ.ภริยาของ ก. พนักงานสอบสวนจึงนำจำเลยไปพบเจ้าคณะเขตและพระภิกษุผู้ใหญ่อีกหลายรูปเพื่อสอบสวนจำเลย เมื่อไม่ได้ความชัดว่าขณะนั้นจำเลยจำพรรษาและสังกัดวัดใดแล้ว จำเลยได้ยินยอมสีกจากการเป็นพระภิกษุ โดยเปลื้องจีวรออกแล้ว แต่งกายด้วยชุดขาว เมื่อกรณีเห็นได้แจ้งชัดว่าจำเลยถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญาและพนักงานสอบสวนไม่เห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราว ทั้งจำเลยมิได้สังกัดในวัดใดวัดหนึ่ง พนักงานสอบสวนจึงได้ดำเนินการให้จำเลยสละสมณเพศ โดยนำจำเลยไปพบเจ้าคณะเขตและพระภิกษุผู้ใหญ่อีกหลายรูปเพื่อทำการสึกจำเลยจากการเป็นพระภิกษุ การที่จำเลยยินยอมเปลื้องจีวรออกแล้ว แต่งกายด้วยชุดขาว เช่นนี้ถือได้ว่าจำเลยได้สละสมณเพศแล้ว เพราะพระภิกษุที่ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัยหรือต้องปาราชิกจะขาดจากการเป็นพระภิกษุทันที โดยเจ้าคณะเขตหรือเจ้าคณะตำบลหรือเจ้าคณะแขวงสามารถให้พระภิกษุรูปนั้นสึกได้โดยไม่ต้องกล่าวคำอาลาสิกขา การที่จำเลยยินยอมเปลื้องจีวรออก เมื่อต่อสู้อย่างดียอมไม่เป็นเหตุให้จำเลยกลับมาเป็นพระภิกษุใหม่อีก ดังนั้น การที่ต่อมาจำเลยกลับมาแต่งกายเป็นพระภิกษุเพื่อให้นักคนอื่นเชื่อว่าตนเป็นพระภิกษุ จึงเป็นการกระทำที่เป็นความผิด

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 208 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1798/2542)

การพิจารณาตามคำพิพากษาศาลฎีกาจะเห็นว่าไม่มีการกำหนดโทษในการปลอมหรือการทำเลียนแบบวัตถุมงคลประเภทพระเครื่องมีแต่การกำหนดโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดของพระสงฆ์ การก่อความวุ่นวายในที่ประชุมพิธีกรรมทางศาสนา และการแต่งกายหรือใช้เครื่องหมายว่าเป็นพระภิกษุ สามเณรเพียงเท่านั้น

4.1 การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาว่าด้วยเรื่องลิขสิทธิ์

เมื่อกล่าวถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับลิขสิทธิ์ โดยกล่าวถึงลักษณะการคุ้มครอง อายุการคุ้มครอง รวมถึงข้อพึงระวังเมื่อคัดลอกทำซ้ำ หรือเลียนแบบดัดแปลงงานของผู้อื่น (กัลย์ กัลยาณมิตร, 2561) ลิขสิทธิ์ไม่จำเป็นต้องยื่นเพื่อจดทะเบียนเหมือนกับสิทธิบัตรหรือเครื่องหมายการค้า แต่สมควรยื่นที่เจ้าของลิขสิทธิ์ต้องยื่นจดทะเบียนอย่างเป็นทางการกับสำนักงานกรมทรัพย์สินทางปัญญา โดยทั่วไปแล้ว “งานสร้างสรรค์ที่ผ่านกระบวนการคิด” จะได้รับการคุ้มครองอย่างอัตโนมัติตั้งแต่วันที่เจ้าของได้สร้างสรรค์ขึ้นมา และมีอายุถึง 50 ปีหลังจากเจ้าของลิขสิทธิ์เสียชีวิต หากเป็นงานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ของนิติบุคคล งานลิขสิทธิ์จะได้รับความคุ้มครองสูงสุด 50 ปีหลังจากวันแรกที่ได้ทำการเผยแพร่ตามมาตรา 4 ในกฎหมายลิขสิทธิ์ของราชอาณาจักรไทย งานที่มีลิขสิทธิ์ประกอบไปด้วย 9 ประเภท 1) งานวรรณกรรม (รวมไปถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์) 2) งานการแสดง 3) งานวิจิตรศิลป์ 4) ศิลปกรรมงานดนตรี 5) งานสิ่งบันทึกเสียง (เทป ซีดี) 6) งานโสตทัศนวัสดุ (วีซีดี ดีวีดี ที่มีภาพหรือมีทั้งภาพและเสียง) 7) งานภาพยนตร์ 8) งานแพร่เสียงแพร่ภาพ และ 9) งานอื่นใดในแผนกวรรณคดี วิทยาศาสตร์ หรือ

ศิลปะ (ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาและบ่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553)

4.2 ขอบเขตความคุ้มครองของงานอันมีลิขสิทธิ์

ลิขสิทธิ์อยู่ภายใต้ข้อตกลงตามสนธิสัญญากรุงเบิร์น ซึ่งเป็นสนธิสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ โดยประเทศภาคีสมาชิกในสนธิสัญญานี้ได้รับการคุ้มครองลิขสิทธิ์เสมือนเหมือนกัน เสมือนว่าทุกๆ ประเทศสมาชิกเป็นประเทศเดียวกัน เช่น กรณีสร้างสรรค์งานเกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา งานชิ้นนั้นจะได้รับการคุ้มครองในประเทศไทยตามกฎหมายไทยด้วยเช่นกัน เพราะทั้งประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทยต่างได้ลงนามในสนธิสัญญาฉบับนี้ เพื่อการคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม และอนุสัญญาลิขสิทธิ์สากล (เดชา กิตติวิทยานันท์, 2552) ประเทศไทยได้เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาเบอร์นอยู่ 2 ฉบับ คือ ฉบับ Berlin Act, ค.ศ. 1908 ซึ่งสำเร็จโดย Berne Additional Protocol ค.ศ. 1914 โดยได้ทำข้อสงวนขอใช้บางมาตราของฉบับ Berne Convention ค.ศ. 1886 และ/หรือ Paris Act, ค.ศ. 1896 แทน 6 ข้อ ดังนั้น ลิขสิทธิ์เป็นสิทธิที่เมื่อสร้างสรรค์งานขึ้นมาแล้วได้รับการคุ้มครองไปทั่วโลกในประเทศที่ได้ลงนามในสนธิสัญญาฉบับนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2537)

4.3 ประเด็นความเป็นผู้ทรงลิขสิทธิ์หรือเจ้าของในงานอันมีลิขสิทธิ์

ผู้สร้างสรรค์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ผู้สร้างสรรค์จะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ด้วยหรือไม่ต้องพิจารณาตามฐานะของผู้สร้างสรรค์ ดังนี้

กรณีผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์งานในฐานะพนักงานหรือลูกจ้าง ผู้สร้างสรรค์เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น ยกเว้น ทาหนังสือข้อตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ นายจ้างมีสิทธิในงานนั้นออกเผยแพร่ต่อ

สาธารณชนได้ตามที่เป็นวัตถุประสงค์แห่งการจ้างงานนั้น (มาตรา 9)

กรณีผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์งานในฐานะรับจ้างงานของบุคคลอื่น ผู้ว่าจ้างเป็น

เจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น ยกเว้นตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น (มาตรา 10) ซึ่งไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือ

กรณีผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์งานในฐานะผู้รวบรวมงานงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่น โดยได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์มีการคัดเลือก หรือจัดลำดับในลักษณะมิได้ลอกเลียนงานของผู้อื่น และไม่กระทบสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์เดิมที่มีอยู่ในงาน ผู้รวบรวมเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ (มาตรา 12)

สำหรับการสร้างสรรค์งานในฐานะเป็นลูกจ้าง พนักงานของกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่น หน่วยงานเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานที่ได้สร้างสรรค์ยกเว้นตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นเป็นลายลักษณ์อักษร (มาตรา 14) กรณีไม่ถือว่าเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์กฎหมายได้กำหนดไว้ในมาตรา 7 ของพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ประกอบด้วย 1) ข่าวประจำวัน ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เป็นเพียงข่าวสารโดยมิใช่ในงานในแผนกวรรณคดีแผนกวิทยาศาสตร์หรือแผนกศิลปะ 2) รัฐธรรมนูญ และกฎหมาย 3) ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง คำชี้แจง และหนังสือตอบโต้ของกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่น 4) คำพิพากษาคำสั่งคำวินิจฉัย และรายงานของทางราชการ และ 5) คำแปลและการรวบรวมสิ่งต่างๆ ตามข้อ 1 ถึง 4 ที่กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐหรือของท้องถิ่นจัดทำขึ้น

4.4 ประมวลกฎหมายอาญาพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์

ตามมาตรา 206 ถึงมาตรา 208 ผู้ใดกระทำด้วยประการใดๆ แก้วตุหรือสถานอันเป็นที่เคารพ

ในทางศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการเหยียดหยามศาสนา ผู้ใดก่อให้เกิดการรบกวนขึ้นในที่ประชุมศาสนิกชนเวลาประชุมกันนั้นมัสการหรือกระทำพิธีกรรมตามศาสนาใดๆ โดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้ใดแต่งกายหรือใช้เครื่องหมายที่แสดงว่าเป็นภิกษุสามเณร นักพรตหรือนักบวชในศาสนาใดโดยมิชอบ เพื่อให้บุคคลอื่นเชื่อว่าเป็นบุคคลเช่นนั้น ต้องระวางโทษจำคุกและปรับตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “ผู้สร้างสรรค์” หมายความว่า ผู้ทำหรือผู้ก่อให้เกิดงานสร้างสรรค์อย่างใดอย่างหนึ่งที่เป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้สร้างสรรค์เป็นผู้มีลิขสิทธิ์ในงานที่ตนได้สร้างสรรค์ขึ้น ผู้ใดรู้อยู่แล้วหรือมีเหตุอันควรรู้ว่างานใดได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานนั้นเพื่อหากำไรให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ถ้าได้กระทำดังต่อไปนี้ 1) ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อ หรือเสนอให้เช่าซื้อ 2) เผยแพร่ต่อสาธารณชน 3) แจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ และ 4) นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร ผู้ใดกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตามมาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 29 มาตรา 30 หรือ มาตรา 52 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อการค้า ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงแปดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้ใดกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ตามมาตรา 31 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำเพื่อการค้า ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนถึงสองปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ราชกิจจานุเบกษา, 2537)

อภิปรายผล

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีบทบาทหลายประการในการเปลี่ยนแปลงประเพณีพิธีกรรม โดยทรงอ้างเหตุผลที่เป็นวิทยาศาสตร์ประกอบในสมัยนี้เองที่มีการเคลื่อนย้ายพระพุทธรูปและรูปเคารพที่ศักดิ์สิทธิ์ตามวัดวาอารามที่ร้างและจากที่สิ่งต่าง ๆ มายังกรุงเทพอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะพวกเจ้านายและขุนนางก็มีส่วนร่วมด้วย (พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, 2505) เมื่อพิจารณาตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ตามมาตรา 31 วรรคหลังว่าผู้ใดรู้อยู่แล้วหรือมีเหตุอันควรรู้ว่างานใดนั้นได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น การกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานของผู้นั้นเพื่อหากำไรให้ถือว่าผู้นั้นกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ถ้ากระทำในลักษณะดังต่อไปนี้ คือ ขาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่าซื้อหรือเสนอให้เช่าซื้อ เผยแพร่ต่อสาธารณชน แจกจ่ายในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักร ถือว่าผู้นั้นที่ได้กระทำในลักษณะดังกล่าวเป็นผู้ละเมิดลิขสิทธิ์

ข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ ตามมาตรา 32 การกระทำแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หากไม่ขัดต่อการแสวงหาผลประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์เกินสมควรไม่ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ภายใต้บังคับ ตามบทบัญญัติวรรคหนึ่งการกระทำ อย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ ไม่ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ถ้าได้กระทำดังต่อไปนี้วิจัยหรือศึกษางานนั้น อันมิใช่การกระทำเพื่อหากำไรใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือเพื่อประโยชน์ของตนเองและบุคคลอื่นในครอบครัวหรือญาติสนิท ชะนิวารณ์หรือแนะนำผลงานโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์

ในงานนั้น เสนอรายงานข่าวทางสื่อสารมวลชนโดยมี การรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานนั้น ทำซ้ำ ดัดแปลงนำออกแสดงหรือทำให้ปรากฏเพื่อประโยชน์ใน การพิจารณาของศาลหรือเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจตาม กฎหมายหรือในการรายงานผลการพิจารณาดังกล่าว ทำซ้ำดัดแปลงนำออกแสดงหรือทำให้ปรากฏโดยผู้สอน เพื่อประโยชน์ในการสอนของตนก็มีใช้การกระทำเพื่อ หากำไร ในส่วนการได้มาจากการคุ้มครองลิขสิทธิ์ตาม มาตรา 8 ถึงมาตรา 18 เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขของผู้ สร้างสรรค์จะเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ด้วยหรือไม่ต้อง พิจารณาตามงานของผู้สร้างสรรค์หรือฐานะของผู้ สร้างสรรค์ว่าผู้สร้างสรรค์งานนั้นนั้นมีสิทธิหรือ กรรมสิทธิ์ในงานนั้นตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้มาก น้อยเพียงใดต้องพิจารณาตามลักษณะของงานนั้นๆ

กรณีผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์งานในฐานะ พนักงานหรือลูกจ้าง ผู้สร้างสรรค์เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ใน งานนั้น ยกเว้นทำหนังสือข้อตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ นายจ้างมีสิทธิในงานนั้นออกเผยแพร่ต่อ สาธารณชนได้ตามที่เป็นวัตถุประสงค์แห่งการจ้าง แรงงานตามมาตรา 9 ซึ่งงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ ขึ้นมาในฐานะพนักงานหรือลูกจ้าง ถ้ามิได้ทำเป็น หนังสือหรือได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่นให้ลิขสิทธิ์ในงาน นั้นเป็นของผู้สร้างสรรค์ แต่ถ้านายจ้างมีสิทธิในงานนั้น ออกไปเผยแพร่ต่อสาธารณชนสามารถทำได้ตามที่เป็น วัตถุประสงค์แห่งการจ้างแรงงานนั้นได้โดยไม่ต้องบอก กล่าวลูกจ้าง

สรุปผลการวิจัย

การพิจารณาในการปลอมหรือทำเลียนแบบ วัตถุุมงคลตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 206 มาตรา 207 และมาตรา 208 มิได้มีการกำหนดโทษใน การปลอมหรือการทำเลียนแบบวัตถุุมงคลไว้ มีเพียงการ กำหนดโทษเกี่ยวกับการกระทำความผิดของพระสงฆ์

การก่อความวุ่นวายในที่ประชุมพิธีกรรมทางศาสนา และการแต่งกายหรือใช้เครื่องหมายว่าเป็นพระภิกษุ สามเณรเพียงเท่านั้น

จากการศึกษาพบว่าบทลงโทษผู้ที่กระทำ ความผิดในการปลอมหรือทำเลียนแบบวัตถุุมงคลตาม ประมวลกฎหมายอาญาที่กล่าวมาข้างต้นกับ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2535 มีความแตกต่างกัน ซึ่งตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2535 มาตรา 27 มาตรา 28 มาตรา 29 มาตรา 30 และมาตรา 31 ได้แยก หมวดกำหนดโทษในการละเมิดลิขสิทธิ์ไว้อย่างชัดเจน ในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งแก่งานอันมีลิขสิทธิ์ตาม พระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 15 (5) ให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ ทำซ้ำหรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือผู้ใดรู้อยู่แล้วหรือมีเหตุอัน ควรรู้งานใดได้ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น กระทำอย่างใด อย่างหนึ่ง แก่งานนั้น เพื่อหากำไร ให้ถือ ว่าผู้นั้นกระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ ถ้าได้กระทำดังต่อไปนี้ ชาย มีไว้เพื่อขาย เสนอขาย ให้เช่า เสนอให้เช่า ให้เช่า ซื้อ หรือเสนอให้เช่าซื้อ เผยแพร่ต่อสาธารณชน แจกจ่าย ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของ ลิขสิทธิ์ การละเมิดลิขสิทธิ์จึงมีโทษทั้งจำคุกและโทษ ปรับแล้วแต่กรณี และเจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิเรียกร้อง ค่าเสียหายในทางแพ่งได้ การทำซ้ำ ดัดแปลง หรือ เผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยไม่ได้รับอนุญาตมีโทษ ปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และหากทำ เพื่อการค้าต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงแปดแสนบาทหรือทั้งจำ ทั้งปรับ ในส่วนประมวลกฎหมายอาญานั้นยังมิได้มีการ กำหนดโทษผู้ปลอมหรือทำเลียนแบบวัตถุุมงคลไว้ ชัดเจน หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นเป็นการ ฟ้องร้องหรือดำเนินคดีเฉพาะคู่กรณี ซึ่งเป็นความผิดต่อ ส่วนตัวตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 341 โดย ทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ

หรือ ปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม ทำ ถอน หรือทำลายเอกสาร สิทธิผู้กระทำ ความผิดฐานฉ้อโกงต้องรับโทษตามกฎหมายอันเป็นความผิดที่ยอมความได้เพียงเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 206 มาตรา 207 และมาตรา 208 มิได้กำหนดบทลงโทษผู้ปลอมหรือทำเลียนแบบวัตถุมงคลให้ต้องรับโทษไว้อย่างชัดเจน หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นคู่กรณีดำเนินคดีหรือฟ้องร้องตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 341 ซึ่งเป็นการหลอกลวงหรือฉ้อโกงเป็นความผิดต่อส่วนตัวอันยอมความได้

ผู้วิจัยเห็นว่าตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 206 วางหลักว่า ผู้กระทำความผิดใดๆ แก่วัตถุหรือสถานอันเป็นที่เคารพ ในทางศาสนาของหมู่ชนใด อันเป็นการเหยียดหยามศาสนานั้น ยังไม่มีการบัญญัติให้ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดต่อศาสนาที่มีความสำคัญกับประชาชนคนไทยเป็นจำนวนมากให้ความเคารพนับถือและเป็นที่สักการะบูชายึดเหนี่ยวทางจิตใจโดยทั่วไป ควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญามาตรา 206 ให้ผู้ปลอมหรือทำเลียนแบบวัตถุมงคลได้รับโทษทางอาญา อย่างเช่น พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2535 ซึ่งมีการแยกหมวดกำหนดโทษในการละเมิดลิขสิทธิ์ไว้อย่างชัดเจนเมื่อมีการทำละเมิดขึ้นซึ่งมีโทษจำคุกและโทษปรับ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้สร้างวัตถุมงคลได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย อีกทั้งทำให้ผู้ปลอมหรือทำเลียนแบบวัตถุมงคลได้รับโทษทางอาญาและทางแพ่งในการกระทำความผิดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัลย์ กัลยาณมิตร. (2561, กรกฎาคม). มหาวิทยาลัยแม่โจ้. เข้าถึงได้จาก <http://www.erp.mju.ac.th/articleDetail.aspx?qid=66>
- ณัฐพล อยู่รุ่งเรืองศักดิ์. (2555). *ประวัติศาสตร์ผ่านพระเครื่องนครปฐม* (วิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- เดชา กิตติวิทยานันท์. (2552). *การป้องกันการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต*, สืบค้นจาก <http://www.decha.com/main/showTopic.php?id=2123>
- ธำรงค์ดี อายุวัฒน์, นาย. ประวัติกรรมการศาสนา และการพระศาสนาในประเทศไทย. (2516). *ที่ระลึกในงานพระกฐินพระราชทาน*, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา
- พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตฺโต). (2534). *สถานการณ์พุทธศาสนาพลิกหน้าเป็นพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. (2505). *พระราชปรารภเรื่องพระพุทธรูปชินราช*. จดหมายเหตุกรุงสยาม, หน้า 48-50.
- พระมหาเชิด เจริญรัมย์. (2541). *พระเครื่องกับสังคมไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีทัศนคติของนักวิชาการพุทธศาสนาในสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

ราชกิจจานุเบกษา. (2537). ใน พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
พ.ศ. 2537 วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2537 เล่ม
11 ตอนที่ 59 ก (หน้า 286-288). กรุงเทพฯ:
คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

ศศิวิมล สิทธิโชค. (2557). ปัญหาในการควบคุมการ
จัดสร้างและการเช่าบูชาวัตถุมงคล ตาม
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาของประเทศไทย
(วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.

ศูนย์ทรัพย์สินทางปัญญาและบ่มเพาะวิสาหกิจ. (2553).
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ E-mail: tu_tubi
@hotmail.com, tu.tuipi@gmail.com

สุริยัน จันทรา, (2547). ลิขสิทธิ์ องค์ความรู้ความงามเทพยด
เสนาหลักเมือง ฝ่ายันต์พระโพธิสัตว์พรางภาพ
และฝ่ายันต์ อ.979/2547 (ศาลทรัพย์สินทาง
ปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง 29
พฤษภาคม 2547).

แสง จันทร์งาม. (2534). ศาสนา ปรัชญาศาสนา (พิมพ์
ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช

AP Cowiv. (1989). *Oxford Advanced Learner s
Dictionary of Current English*. Fourth
Edition. London: Oxford University.

Paul Procter. (1978). *Longman Dictionary of
Contemporary English*. London: Longman
Group.